

Utsikt



RÖRELSEHINDRADE BARN & UNGDOMAR

STOCKHOLMS LÄN

Nr 3 2026
RBU Stockholm

VI VILL LYFTA

Pärloffset
Laura Stridh

DEBATT

"Mina ben får
inte följa med
i ambulansen"

POLITIK

RBU Stockholm
i ny kampanj för
barns rättigheter

Malte väntar på napp
vid fiskdammen.

DISCO, PYSSEL OCH LÄSKIGHETER

Välkommen på Halloweenfest!

När tacksamhet blir en fälla

Jag är tacksam – men inte skyldig någon tystnad. I år är det 14 år sedan jag kom till RBU Stockholm och elva år sedan jag för första gången överklagade kommunens beslut om min assistans. Jag vann till slut men sedan dess har jag fått överklaga varje beslut.

Så när någon frågar: "Vann du?" är svaret inte längre ett självklart "JAAA!". Snarare: "Jag vann för en stund. Men jag vet inte om det är en vinst."

Jag är tacksam för mitt liv, människorna omkring mig och de möjligheter jag har fått. Jag vet att Sverige på många sätt har kommit längre än många andra länder. Men tacksamhet och tacksamhets-skuld är två helt olika saker.

TACKSAMHETSSKULD har länge använts mot funktionshinderrörelsen. När vi påtalar brister eller kräver förändringar får vi ibland höra: "Du borde vara tacksam."

Tänk om vi hade samma system för tacksamhet som för assistans – med mallar, schabloner och exakta tidsramar. Jag vill veta hur många minuter jag får vara tacksam. För det är just där problemet ligger.

NÄR DU BEHÖVER assistans lämnar du ifrån dig delar av din livskarta. Någon annan ritar om den i minuter och sekunder och du förväntas få hela ditt liv

att rymmas där. Jag har själv klockat varje rörelse inför en assistansansökan och tänkt: Är jag för snabb?

För långsam?

Hur lång tid har jag på mig? Det är självövervakning. Man lär sig att passa in i någon annans mall och dölja det som riskerar att misstolkas.

Inom RBU får jag vara mer än minuter! Och ja – jag är tacksam. Men framför allt

är jag tacksam över att inte vara ensam. Här är jag inte minuter och sekunder. Jag är en människa, en tillgång och en del av något större. Här finns möjlighet att hitta gemenskap, upptäcka en hobby och våga tänka: "Jag kan också."

DET ÄR HÄR vilja och driv får växa. Bortom minuterna. Bortom sekunderna. Bortom någon annans mall. För jag vill skapa min egen livskarta – och den ska ingen få rita om utan mig. ●

” Jag vann till slut men sedan dess har jag fått överklaga varje beslut.



Ewa Wodzinska
Ledamot i RBU
Stockholms styrelse



RÖRELSEHINDRADE BARN & UNGDOMAR

STOCKHOLMS LÄN

tionsnedsättning och deras familjer. Genom föreningen kan man få kontakt med andra i liknande situation. RBU arrangerar aktiviteter och temakvällar/föreläsningar samt arbetar med intressepolitiskt arbete.

RBU i Stockholms län bildades 1954 och har idag cirka 1300 medlemmar. RBU är en förening för barn, ungdomar och unga vuxna med olika funk-

Utsikt

Utsikt ges ut av RBU Stockholms län och kommer ut med 4 nummer per år.

Redaktionsgrupp:

Sabina Soldati, Elise Jeppsson och Jessica Stjernström

Redaktör: Sabina Soldati

Ansv. utgivare: Carina Pahl Skärblind

Layout: Serpentin Media

Tryck: Multiply

Nästa nummer: December 2026

Adress: RBU,

S:t Göransgatan 84,
112 38 Stockholm

E-post: kontakt@stockholm.rbu.se

Tel: 08-650 58 12

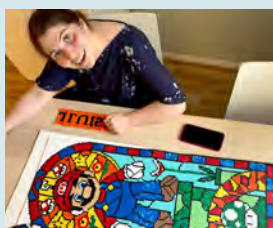
Hemsida: www.stockholm.rbu.se

Följ oss även i sociala medier.

Gilla RBU Stockholm på Facebook och Instagram för att se nyheter och aktiviteter.

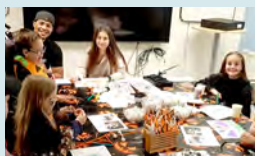
Omslagsfoto: Jessica Stjernström

INNEHÅLL



4 Laura Stridh –
proffs på pärlplattor

6 RBU Stockholm
sätter fokus på
barns rättigheter



8 Kom på halloween-
fest på höstlovet!

10 Statsvetare
granskar myten
om assistansfusk

12 Intressepolitiken
tar inte semester

14 Debatt: "Mina ben
får inte följa med i
ambulansen"



16 Leta godistjuvar
och träffa spöken

18 Häng med RBU
på roligheter!

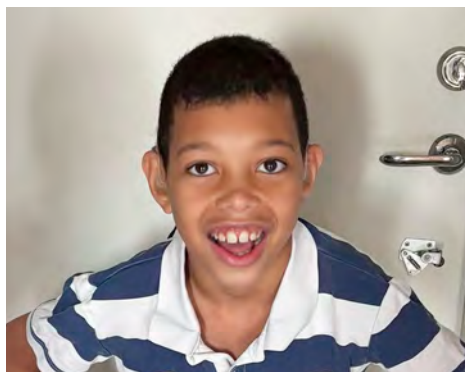
**” Jag var
avvikande
och därmed den
med förklarings-
plikt.**

21 Krönika av
Emma Åstrand

24 Kåseri av Helena
Schramm Hedelin

PANELEN

1. Tycker du om att läsa eller lyssna på böcker eller att någon läser för dig? 2. Vilken är din favoritbok?



Silas, 11 år, Stockholm:

1. – Jag lyssnar på ljudsagor varje kväll innan jag somnar.
2. – Jag gillar just nu Ronja Rövardotter och Bröderna Lejonhjärta. De är spännande.



Victoria, 11 år, Ekerö:

1. – Jag tycker om att läsa när det är någon spännande bok. Jag gillar true crime.
2. – Boken som jag läser, "True crime" av Andreas Palmaer, har massor av spännande historier, exempelvis helikopterrånet är min favorit i den boken.



Maja, 12 år, Älvsjö:

1. – Jag tycker om att både lyssna på ljudböcker och när någon läser för mig.
2. – Jag gillar många böcker men en av mina favoriter är Musse och Helium. Jag gillar dem för att man får följa med i en fantastisk sagovärld full av fantasi och med spännande och roliga karaktärer.



Ludde, 12 år, Marbella, Spanien:

1. – Jag gillar att lyssna på böcker när jag ska sova.
2. – Mina favoriter är böckerna om Bert (Berts Dagbok). Dom är roliga och får mig att skratta. Det handlar om att bli tonåring.

Laura Stridh – 20 år senare

När RBUs medlem Laura Stridh var 11 år intervjuades hon och hennes mamma Annika i Utsikt, som då hette Hört & Hänt. Nu, 20 år senare, träffar vi Laura igen. Vad har hänt sedan dess och hur ser hennes liv ut idag?

TEXT OCH FOTO: ELISE JEPPSSON



Under den här vinjetten uppmärksammar vi personer och initiativ som vi gärna vill lyfta och tipsa om.

Sedan tolv år tillbaka bor Laura i en stor lägenhet nära vattnet i Minneberg i Stockholm. När RBU Stockholm kommer på besök i början av sommaren har hon, med stöd av sin assistent, bakat en sockerkaka och det doftar fantastiskt i hela lägenheten.

Laura, som har dubbelassistent dygnet runt, berättar hur det är att leva med personlig assistans.

– Det är min verklighet så jag är ju van. Det känns bra, men ibland kan det vara jobbigt att hela tiden ha personer omkring mig. Många assistenter har stannat i flera år och det känns tryggt.

– Eftersom jag är beroende av assistans är jag väldigt intresserad av frågor som har med assistans att göra, berättar Laura.

MYCKET HAR HÄNT inom den personliga assistansen de senaste 20 åren, och Laura är engagerad i frågorna. Hon deltar ofta i RBU Stockholms manifestationer, politikerutfrågningar och andra påverkansaktiviteter.

– Jag höll ju faktiskt tal på förra manifestationen, påminner Laura.

Och det stämmer. Under en mani-

” Utan assistans hade jag inte kunnat leva det liv jag lever idag. Jag hade behövt flytta till ett LSS-boende. Utan assistansen inget liv.

festation på Sergels torg 2025, som RBU Stockholm arrangerade tillsammans med riksförbundet RBU, höll Laura ett spontant och mycket uppskattat tal.

Men livet handlar förstås om mycket mer än LSS och assistans. Laura har flera intressen, och ett av dem är handboll. Sedan fyra år tillbaka spelar hon i laget Häggtuna.

– Det bästa med handbollen är gemenskapen.

ETT ANNAT STORT intresse är teater.

– Jag spelar teater och tidigare i år spelade vi föreställningen Saltkråkan. Det bästa med teatern är att få leva sig in i olika roller.

Men teatern är bara en av flera roliga saker som Laura gjorde denna sommar.

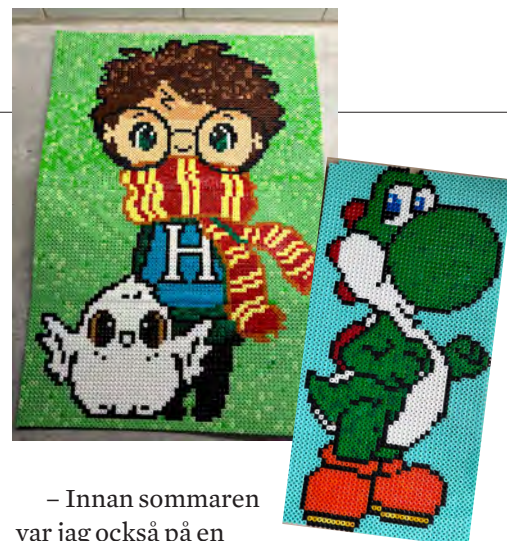
– En av RBU Stockholms roligaste aktiviteter är ridlägret i Vansbro som jag var med på i år. Förutom att rida och ta hand om hästarna umgicks vi tillsammans på kvällarna. Vi grillade, badade och åkte på utflykter.

Laura Stridh

Ålder: 30 år.

Bor: Minneberg, Stockholm.

Intressen: Handboll, teater, gymna, göra pärlplattor.



– Innan sommaren var jag också på en resa till Gotland, och en guidning i Anders Knutas spår.

– Anders Knutas är en karaktär i författaren Mari Ljungstedts deckarböcker som utspelar sig i och runt Visby.

Förutom att vara ute på äventyr tycker Laura om att hänga hemma och pyssla. Ett av hennes stora kreativa intressen just nu är att göra pärlplattor. Hon visar upp några av sina imponerande alster i olika storlekar, former och motiv, som visar hur talangfull hon är. Harry Potter är ett återkommande tema, liksom Super Mario.

Laura berättar hur hon tar fram mönstren till sina pärlplattor.

– Jag hittar en bild på nätet som jag skriver ut och sen skapar jag ett rutemönster för att veta var och vilken färg på rörpärla som jag ska lägga. Mina assistenter hjälper mig med det.

Vad betyder den personliga assistansen för dig?

– Den är livsviktig. Utan assistans hade jag inte kunnat leva det liv jag lever idag. Jag hade behövt flytta till ett LSS-boende. Utan assistansen inget liv.

Efter ett par timmars prat om handboll, teater, pärlplattor och personlig assistans är det dags att avrunda.

– Nu får vi avsluta intervjun för jag måste hinna till min massage tid, säger Laura. ●

Utsikts föregångare Hört & Hänt från 2007 där Laura är intervjuad.





**SAVE-THE-DATE FÖR PÄRL-
EVENT 24 JANUARI 2027!**

Blir du också intresserad av att pärla? Då ska du boka in söndag 24 januari 2027 då Laura håller i ett pärl-event för RBU Stockholms medlemmar. Inbjudan kommer under hösten – håll utkik på vår hemsida!

”Jag vill också!”

RBU Stockholm sätter barnens rättigheter i centrum

”Jag vill också synas. Jag vill också åka buss. Jag vill också gå i skolan.”

Det kan låta som självklarheter. För många barn är det också det. Men för barn och unga med funktionsnedsättning är vägen till en vardag på lika villkor fortfarande långt ifrån självklar.

RBU Stockholm startar nu en barnrättsskampanj med Marie Kringberg som projektledare, riktad till Stock-



Marie Kringberg

Vi vet att det finns mycket engagemang och kunskap i kommunerna, men också att stödet kan se väldigt olika ut. Det kan handla om möjligheten att ta sig till skolan, delta i fritidsaktiviteter, använda kollektivtrafiken eller få det stöd man har rätt till.

BARNETS RÄTTIGHETER får inte vara beroende av var i länet barnet bor.

Barnkonventionen är svensk lag. LSS ska ge människor med omfattande

”Det finns ett glapp mellan rättigheterna på papperet och barnens verklighet. Det glappet vill RBU Stockholm göra något åt.

och varaktiga funktionsnedsättningar möjlighet att leva som andra. FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning slår fast rätten till delaktighet och jämlikhet.

Ändå finns ett glapp mellan rättigheterna på papperet och barnens verklighet. Det glappet vill RBU Stockholm göra något åt.

I KAMPANJEN använder vi barns egna röster och konkreta exempel från vardagen. Budskapen kopplas till de lagar och konventioner som kommunerna är skyldiga att följa.

”Jag vill också synas.”

”Jag vill också åka buss.”

”Jag vill också gå i skolan.”

Det handlar inte om särlösningar. Det handlar om att barn med funktionsnedsättning ska kunna vara barn – gå i skolan, träffa kompisar, delta i fritidsaktiviteter och vara en del av samhället på lika villkor.

Vi vill också visa kommunerna vä-

gen framåt, bland annat genom en checklista för en bra barnrättskommun. Ett viktigt mål är att kommunerna ska ställa frågan:

”Hur påverkar det här barn med funktionsnedsättning?”

PÅ SIKT VILL RBU Stockholm att kommunerna ska använda FKB – funktionsrättskonsekvensbeskrivning (som Funktionsrätt Stockholms län tagit fram), i sina beslutsprocesser. Region Stockholm beslutade 2025 att implementera ett liknande system som FKB i alla relevanta beslut. Nu vill vi bidra till nästa steg på kommunal nivå.

För när samhället fungerar för barn med funktionsnedsättning, fungerar det för alla.

Jag vill också – och jag ska vara med. ●

SÅ HÄR KAN DU SOM MEDLEM BIDRA:

Vi vill ha många exempel på hur vardagen fungerar för barn med funktionsnedsättning och deras familjer. Vad fungerar mindre bra i din kommun? Vad har fungerat bra?

Mejla gärna dina erfarenheter till marie.kringberg@stockholm.rbu.se.



Jag vill också gunga

**Alla barn har rätt att vara med.
I vissa kommuner får de inte det.**

barnkampanjen.rbu.se

FOTO: JESSICA STJERNSTRÖM



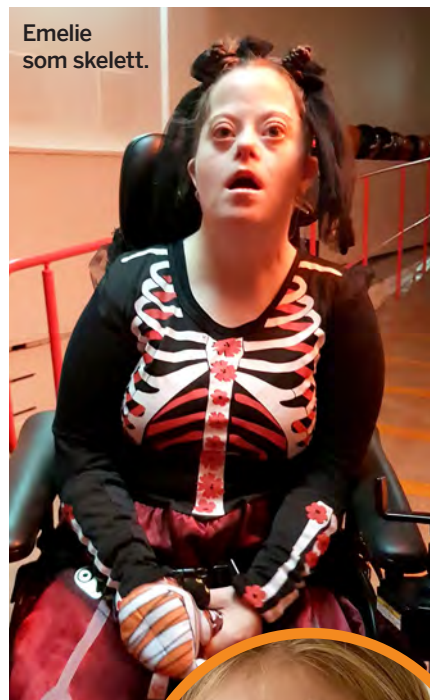
Halloweenpyssel
på fjolårets fest.



Kom gärna
utklädd!



Ewa Wodzinska
i en något
läskigare
upplaga.



Emelie
som skelett.



Hedvig med
ansiktsmålning.

KOM OCH FIRA

Halloween!



Ett par gånger tidigare har vi arrangerat **Halloweenfest** i samband med höstlovet och i år är det dags igen! Förra året samlades närmare 70 festdeltagare och vi hoppas förstås på ett lika stort gäng i år. Bilderna är från förra årets fest.

Här kommer en inbjudan till årets fest!

Festen är för hela familjen. Det blir **ansiktsmålning** för den som vill och flera roliga tävlingar och utmaningar. Vi bjuder på fika och självklart

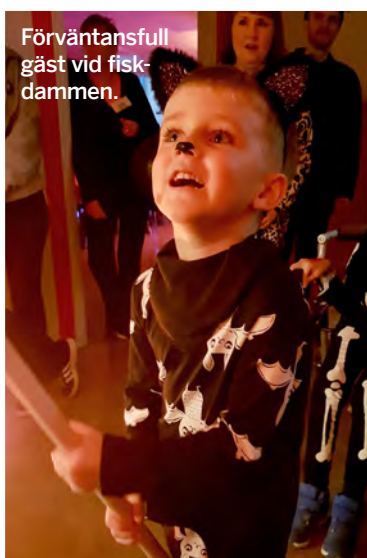
blir det också **fiskdamm** för alla barn. Vi avslutar festen med **disco**. Precis som förra året finns

vår duktiga DJ Björn på plats, och den som vill får själv testa på att vara DJ.

När: Lördagen den 24 oktober kl. 14.00–17.00.

Var: St Göransgatan 82 A.

Kostnad: 70 kronor per person från 5 år (barn, unga, föräldrar och assistenter). Barn 0–4 år deltar gratis.



SÅ HÄR ANMÄLER DU DIG TILL HALLOWEENFESTEN!

Låter det kul? Då är du varmt välkommen att anmäla dig till kontakt@stockholm.rbu.se. Begränsat antal platser, så anmäl dig gärna i god tid för att säkra din plats.

I anmälan ska du uppge:

- Namn, mobilnummer och e-postadress till en vuxen
- Antal barn/unga och deras åldrar
- Antal föräldrar
- Antal assistenter
- Eventuella allergier (med tanke på fikat)

Kom gärna utklädd! För den som inte vill fixa sin Halloween-sminkning hemma finns ansiktsmålare på plats under festen.



Niklas Altermark slår hål på myten om assistansfusk

Från att ha startat som en frihetsreform har personlig assistans alltmer kopplats till fusk, överutnyttjande och kriminalitet. Det påstådda miljardsvinnet bygger på beräkningar gjorda med en mycket ifrågasatt metod, enligt statsvetaren Niklas Altermark.

TEXT OCH FOTO: MARIA ENNEFORS

När LSS-lagen kom 1994 dröjde det inte länge innan man insåg att reformen kostade mycket mer än beräknat och assistansen blev snart ett kostnadsproblem för staten. Man började tala om felaktig användning av assistansersättningen, fusk och överutnyttjande.

Den första "fuskberäkningen" finns i den så kallade FUT-delegationens* rapport 2007. Metoden som resultaten bygger på heter Expert elicitation-metoden, ofta kallad för "Expertmetoden". I rapporten kom man fram till att andelen felaktiga utbetalningar för personlig assistans kunde uppgå till runt 1,2 miljarder kronor per år.

NIKLAS ALTERMARK är docent vid statsvetenskapliga institutionen, Lunds universitet. I rapporten *Det handlar om miljarder* går han tillsammans med sin forskarkollega Hampus Nilsson igenom Expert elicitation-metoden. Deras slutsatser är att det helt saknas evidens för att metoden går att använda för att undersöka omfattningen av felaktiga utbetalningar inom personlig assistans och att tillämpningen av metoden bryter mot centrala metodologiska rekommendationer för hur expertuppskattningar ska utformas och genomföras.

– Expert elicitation-metoden kan

Niklas Altermark

Ålder: 44 år.

Familj: Partner och två barn.

Arbete: Docent och biträdande lektor vid Statsvetenskapliga institutionen, Lunds universitet. Forskar om välfärdsstaten och dess förändring under de senaste decennierna, med ett särskilt fokus på stödet för personer med normbrytande funktionalitet och sjuka.

Aktuellt just nu: I debatten om nedskärningar och fuskanklagelser inom personlig assistans.



Altermark och andra forskare har varit starkt kritiska till att metoden alls används och även hur den används.

I KUT-delegationens** rapport från 2019, som också bygger på Expertmetoden, uppgår siffran till 3,3 miljarder kronor per år. Samtidigt är det empiriska underlaget, alltså de faktiska felaktiga utbetalningar som har upptäckts och lett till återkrav och domar, knappt 100 miljoner per år. Det är väldigt mycket pengar, men inte i närheten av de miljarder som presenteras som fakta.

– Glädjande nog är det fler och fler som tar sin hand från Expertmodellen. Bland annat Försäkringskassan använder den inte längre. Men eftersom de extremt höga beloppen fortsätter att cirkulera är det detta som förs fram i debatten, säger Niklas.

”Glädjande nog är det fler och fler som tar sin hand från Expertmodellen.

vara lämplig om man till exempel ska bedöma hur stor risken är att en kärnkraftsolycka ska inträffa eller hur stor sannolikheten är att det blir en jordbävning inom ett visst geografiskt område. Den är däremot inte alls lämpad att undersöka samhällsvetenskapliga frågeställningar, till exempel att göra bedömningar av omfattningen av felaktiga utbetalningar inom personlig assistans, säger Niklas Altermark.

FUT-DELEGATIONENS siffra har återanvänts och byggts på gång på gång. Fler och fler utredningar har tagit fram sina slutsatser med hjälp av Expertmodellen och siffran för uppskattat fusk och mörkertal har bara ökat. Både Niklas

DE ENORMT HÖGA uppskattningarna av fusk och överutnyttjande har lett till ett narrativ där hela assistansbranschen och de som lever med personlig assistans ses som potentiellt kriminella. Det ger politikerna en möjlighet att strama åt och i värsta fall göra det omöjligt att driva personlig assistans eftersom ersättningen är för låg. Och allt bygger på rena gissningar.

– I stället för att gissa skulle man behöva studera hur de bedrägerier och fusk som faktiskt upptäcks ser ut så att man kan dra slutsatser om lämpliga åtgärder, säger Niklas Altermark. ●

* FUT = Delegationen mot felaktiga utbetalningar

** KUT = Delegationen för korrekta utbetalningar från välfärdssystemen



Vill du läsa mer så finns rapporten **Assistansen och miljardmyten** från STIL att ladda ner på www.stil.se.



Enligt KUT-delegationens rapport från 2019 uppgår det uppskattade fusket den personliga assistansen till 3,3 miljarder kronor. Samtidigt är de faktiska felaktiga utbetalningarna som upptäckts och lett till återkrav och domar knappt 100 miljoner per år.

FOTO: SHUTTERSTOCK

OMSTRIDD METOD ANVÄNDS FÖR ATT PÅVISA FUSK

Den så kallade Expert elicitation-metoden är en strukturerad metod för att samla in, värdera och sammanställa kunskap och bedömningar från experter när det saknas tillräckligt med hård-data eller empiriska bevis.

Metoden används främst inom riskanalys, beslutsfattande under osäkerhet, framtidsstudier och policy-utformning inom till exempel klimatforskning eller medicin. Den är inte utvecklad för samhällsvetenskapliga studier.

Metoden följer vanligtvis en strikt och transparent process i fem steg:

1. Definition av problemet

2. Urval av oberoende experter
3. Träning i att förstå sannolikheter och hur man undviker vanliga tankefällor
4. Insamling av data där experterna ger sina bedömningar, ofta uttryckt i osäkerhetsintervall eller sannolikheter.
5. Sammanställning av data genom konsensusmetoder till ett slutgiltigt beslutsunderlag.

Metoden är starkt kritiserad för att ha använts felaktigt när man beräknat intervall för felaktiga utbetalningar inom personlig assistans.



Debatten kring det påstådda assistansfusket har varit hård sedan FUT-delegationens rapport "Vad kostar felen?" kom 2007 (ovan till vänster). RBU arbetar aktivt med frågan sedan dess. Ovan till höger en debattartikel i Göteborgs-Posten 2021 av RBU:s vice ordförande Johan Klinthammar.



RBU i Prideparaden, som alltid under parollen "Samma fördomar – samma kamp".

FOTO: THERESE LAGERMAN

RBU är på plats där det händer

Det intressepolitiska arbetet i RBU Stockholm tog ingen semester under sommaren. Arbetet har kretsat kring Järvaveckan, Pride, badplatser, LSS-lotteriet och mycket annat.

TEXT: JESSICA STJERNSTRÖM

Pride – gemenskap och bristande tillgänglighet

RBU deltog i Prideparaden tillsammans med flera andra föreningar. Cirka 60 personer, varav merparten använde rullstol, var en del av det långa tåget som gick från Norr Mälarstrand till Slussen. Som tidigare år var den gemensamma parol-

len: "Samma fördomar – samma kamp".

Årets Pridevecka hölls för första gången i Slakthusområdet. Tidigare höll man till vid Östermalms IP där tillgängligheten var större. Årets vecka uppvisade stora brister i säkerhet och tillgänglighet. Prideveckans första dag uppvisade flest brister då man arrangerade schlagervall. För många innebar det stora svårigheter. Det låg till exempel kabelgömmor rakt över gångstråk, det var trångt och svårframkomligt, inget ljud för dem som skulle se schlagervallen på stora digitala skärmar, inga sittplatser i lokalen med operasång och nödutgångar som var blockerade av bord. Dessutom släpptes

Här berättar vi om vilka intressepolitiska frågor RBU Stockholm arbetar med just nu. Det är oftast frågor inom region och kommun men kan någon gång vara frågor som rör ett större geografiskt område. Det är både nya frågor och sådant vi arbetat med tidigare som på nytt blivit aktuellt.

cirka 3000 personer in i en lokal som var godkänd för ungefär 2000.

Expressen och Aftonbladet kontaktade RBU efter RBU:s inlägg på Pride Stockholms Facebook angående bristerna. Det resulterade i två artiklar i dessa båda tidningar. Expressens artikel hittar man på www.expressen.se, skriv "Kaoset på Pride" i sökrutan.

DN gjorde också ett kort filminslag med Rh-gruppen inför Prideparaden med frågan om vad funktionsrättsrörelsen kan göra för att stödja unga med funktionsnedsättning som kommer ut som hbtqi.

Möten och mingel på Järvaveckan

I slutet av maj hölls traditionsenligt Järvaveckan. RBU Stockholm var på plats och pratade med politiker och andra organisationer men hade inget eget tält. Inför Järvaveckan deltog föreningen i ett seminarium på Funktionsrätt Stockholms län om hur man blir ett mingelproffs och får ut det mesta möjliga av att mingla med politiker på Järvaveckan.

Fritid på lika villkor

Kultur och fritidsförvaltningen i Huddinge efterfrågade RBU:s åsikter om fritid för unga med funktionsnedsättning. RBU bidrog med information till kommunens utredning om hur fritiden ser ut för unga med funktionsnedsättning, vad som fungerar och vad som saknas för att unga ska kunna ha ett aktivt fritidsliv.

Hur tillgängliga är Stockholms badplatser?

Under försommaren gjorde P4 Radio Stockholm en undersökning om vilka badplatser inom Stockholms stad som är



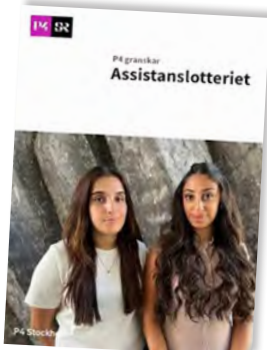
Nya kajbadet på Norr Mälärstrand är tillgängligt även för badsugna som använder rullstol.

FOTO: ROBERT FLINKENBRO

tillgängliga. RBU bidrog med kunskap om vilka badplatser som fungerar om du till exempel använder rullstol. Exempel på fungerande bad är Liljeholmskajen, Stora Sköndal, Smedsuddsbadet, nya kajbadet vid Norr Mälärstrand, Ängbybadet, Johanneslundsbadet, Flatenbadet och Marievik. Nivån på tillgänglighet skiljer sig mellan dessa badplatser. Vissa är fullt ut tillgängliga medan andra är delvis anpassade.

RBU om assistanslotteriet i P4

RBU:s intressepolitiska talesperson, Johan Klinthammar, var med i ett inslag på P4 Radio Stockholm om "assistanslotteriet". Det aktuella ärendet gällde en flicka med funktionsnedsättning som fick avslag på assistans i Vallentuna där familjen bodde. Familjen flyttade då till Täby som beviljade flickan



assistans. En orimlig situation att valet av bostadskommun ska vara avgörande för vilket stöd man får.

Första kommunmötet i barnkampanjen

I juni hölls det första mötet med en av länets kommuner inom ramen för RBU Stockholms läns barnkampanj. Projektledare Marie Kringberg samt RBU Stockholms intressepolitiska talesperson Therese Lagerman träffade kommunalrådet i Täby för att informera om RBU, fråga hur Täby arbetar med funktionshinderfrågor och vilken verksamhet de har för målgruppen. RBU berättade om barnkampanjen och om hur FKB, Funktionsrättskonsekvensbeskrivning, kan vara ett effektivt verktyg i kommunens arbete. Mötet var det första i en rad möten med representanter för länets 26 kommuner.



FOTO: ELISE JEPSSON

Manifestation mot LSS-lotteriet.

Stoppa LSS-lotteriet!

Den 6 september hölls en manifestation på Sergels torg under parollen "Stoppa LSS-lotteriet". Man uppmärksammade LSS-reformen som är i fara och begränsar, eller omöjliggör, för personer med funktionsnedsättning att leva sitt liv fullt ut. Över 200 personer slöt upp till den viktiga manifestationen i valrörelsens slutskede. ●

När jag åker ambulans får jag lämna "mina ben" hemma

Jag är på akuten. Det är mitt i natten. Jag åkte in till sjukhuset med ambulans och har inte fått med mig min rullstol. Det innebär att jag blir bunden till en sjukhussäng utan möjlighet att röra mig. Jag kan inte ens ta mig till toaletten. Att bli fråntagen min rullstol väcker känslor av frustration och jag känner att vården inte är till för mig.

Varför har du inte med dig din rullstol, du behöver ju den, kanske du tänker. Mitt svar är lika enkelt som surrealistiskt. Det går inte. Ja du läste rätt, det går inte. I en ambulans får nämligen inga hjälpmedel plats så jag tvingas lämna min rullstol hemma i lägenheten. Det är en märklig paradox: när jag är så sjuk att jag måste åka ambulans, behövs min rullstol plötsligt inte. Då förlorar jag tillgången till "mina ben". Sjukvårdssystemet som ska finnas där för dig när du är som svagast gör det samtidigt omöjligt för mig att vara självständig och känna mig trygg.

EN VÄN BERÄTTADE om hur hon vid ett tillfälle lyckades övertala ambulanspersonalen om att hon skulle få ta med sig sin rullator i ambulansen. Hon åkte ambulans till akuten eftersom det fanns en risk att hon skulle drabbas av en svår allergisk reaktion. Ambulanspersonalen sa att det enda sättet för

henne att få med sig sin rullator var om hon själv höll i den. Så det slutade med att hon låg med sin tunga rullator i hopvikt över bröstet hela vägen till sjukhuset. Min första tanke när jag hörde det var: är det här verkligen sant? Vad händer om den allergiska reaktionen blir värre och hon inte kan andas? Hinner ambulanspersonalen hjälpa henne? Var tar rullatorn vägen? Min vän påkallar min uppmärksamhet och tankarna tar paus en stund. Hon fortsätter sitt berättande och tillägger att ambulanspersonalen dessutom frångår en riktlinje genom att låta henne ta med sig sin rullator. Det finns nämligen en riktlinje för hur mycket ambulansen totalt får väga, eftersom en överskriden viktgräns kan öka risken för allvarliga skador vid en trafikolycka. Riktlinjen kan innebära begränsningar av både hjälpmedel och antalet passagerare. I min väns fall innebar det att rullatorn egentligen inte fick tas med.

NÄR JAG SKA ÅKA hem från akuten uppstår ett annat problem. Jag kan antingen ta mig hem med en liggande sjuktransport eller i en rullstolstaxi. Om jag åker hem med en liggande sjuktransport får jag ligga på en bår vilket är det säkra alternativet eftersom jag egentligen inte klarar av att sitta i en annan rullstol än min egen. Men det finns endast två liggande sjuktransporter som kör i Region Stockholm under natten. Det innebär oftast många timmars väntan på att få komma hem.

Mitt andra alternativ är att åka med en rullstolstaxi. Då behöver jag sitta i en transportrullstol vilket inte är ett

” Varför har du inte med dig din rullstol, du behöver ju den, kanske du tänker. Mitt svar är lika enkelt som surrealistiskt. Det går inte.

säkert sätt för mig att åka bil. Transportrullstolen är inte anpassad efter mina behov eftersom den saknar ett bälte vilket är viktigt för att jag ska sitta säkert i rullstolen. Min rullstol är anpassad efter mina behov och min kropp vilket gör jag kan vara självständig och kan sitta bekvämt.

JAG VÄLJER ATT ringa efter en rullstolstaxi trots att jag vet att jag inte borde göra det. I växeln svarar en trött man att väntetiden för att få en rullstolstaxi är mellan en och två timmar. Jag vet av erfarenhet, att det i alla fall brukar gå något snabbare än att åka sjuktransport så jag suckar och säger åt honom att boka en rullstolsresa. Han svarar med samma trötta röst att de kommer så fort de kan.

Medan jag väntar på min rullstolstaxi tar jag upp en vårdplats. Fast jag har varit färdigbehandlad och redo att lämna akuten i nästan två timmar. Jag får dåligt samvete över att jag tar en säng från någon som behöver den även fast jag egentligen vet att det är ett strukturellt problem och att jag inte kan göra något åt det. Ironiskt är det dessa tankar som gnager i mitt huvud när färdtjänstchauffören spurtar in med transportrullstolen på akuten, sneglandes på sjuksköterskan som sitter bakom disken och halvhögt skriker mitt namn.

” Medan jag väntar på min rullstolstaxi tar jag upp en vårdplats. Fast jag har varit färdigbehandlad och redo att lämna akuten i nästan två timmar.



En person som behöver sin rullstol för att kunna röra sig, men inte får ta med den i ambulansen, blir bunden till sängen på sjukhuset och kan inte ens gå på toaletten.

FOTO: MAYA HULTMAN, FRÅN FOTOPROJEKTET "WAYS OF MOVING FORWARD"

Hon pekar mot mitt bås och färdtjänstchauffören springer vidare i riktning mot mig. Han springer gatlopp i sjukhusets korridorer och min personliga assistent hamnar så långt bakom mig att jag knappt ser henne. Han tvärbromsar vid hissen väntar in henne och till slut kommer hon ifatt.

” Jag håller krampaktigt i assistentens hand i ett desperat försök att sitta kvar i rullstolen. Efter ett antal kraftiga inbromsningar hjälper inte assistentens stadiga grepp längre.

Vi går ut till bilen och han spänner fast mitt säkerhetsbälte. Säkerhetsbältet sitter 40 cm framför min överkropp och långt över min midja. Jag påpekar att det inte kommer att hjälpa om bilen krockar och han försöker justera det utan resultat. Han verkar inte vara ett dugg engagerad i att jag ska sitta säkert så efter några försök att påtala hur dåligt bältet sitter ger jag upp.

Under färden hem viskar jag flertalet gånger att han kör som en biltjuv. Jag håller krampaktigt i assistentens hand i ett desperat försök att sitta kvar i rullstolen. Efter ett antal kraftiga inbromsningar hjälper inte assistentens stadiga grepp längre. Jag sitter så dåligt att både jag och hon är oroliga för att jag ska glida ner på golvet. Hon skriker till

chauffören att han måste stanna. Vid nästa rödljus stänger han av motorn. Jag och min assistent har nu några sekunder på oss att justera min position i rullstolen innan chauffören startar motorn och kör vidare. Efter några minuter tvingas han återigen stanna bilen då jag sitter ännu sämre än förut. När vi äntligen är framme vid min lägenhet utbrister färdtjänstchauffören att jag borde åka i min egen rullstol i stället för i deras transportrullstol. Både jag och min personliga assistent suckar men ingen av oss orka svara. Vi har ingen energi kvar till att förklara för chauffören varför det inte är möjligt att ta med min rullstol.

DET PROVOCERAR mig att denna regel inte uppmärksammas mer. Statistik från Region Stockholm visar att personer med omfattande funktionsnedsättning behöver akutsjukvård oftare än övriga befolkningen. Totalt 19 procent av personer med funktionsnedsättning sökte vård vid sjukhusens akutmottagningar år 2020, jämfört med 12 procent av den övriga befolkningen.

Politiker betonar ofta att det är viktigt att ekonomiska resurser används på ett effektivt sätt. Jag anser att det varken är resurseffektivt eller humant att låta färdigbehandlade patienter ligga kvar på akuten i timmar när det är akut brist på vårdplatser. Jag är trött på att vara tyst. Någon behöver se till att problemet uppmärksammas och detta är mitt försök. ●

Maya Hultman

23 år, Stockholm, författare till pjäsen "Om jag vetat hur trygghet känns".

Spöken, boktips & godis- tjuvar

Det smyger omkring en godistjuv på Nordiska Museet och din hjälp behövs för att lösa mysteriet!

På Stadsmuseets spökvandring träffas gengångare, vita fruar och objudna gäster från andra dimensioner.

Den som inte gillar läskigheter kan i stället gå och titta när Kurt och Kio bygger en koja. Där finns i alla fall inga spöken.

TEXT: ELINORE BRANDÉN

Mellanläskig spökvandring genom stadens historia

MUSEUM Vem vill inte gå en mellanläskig spökvandring genom Stockholms historia? Under hösten bjuder Stadsmuseet på en spöklik halvtimme bland råttor, mjölsäckar, gengångare, vita fruar och objudna gäster från andra dimensioner. Vandrigen passar barn från 7 år. Aktiviteten pågår en halvtimme och är gratis, men du

måste boka plats via kalendariet på Stadsmuseets hemsida.

Läs mer och boka plats här:

<https://stadsmuseet.stockholm>

"Uppdrag Marsipantjuven" på Nordiska museet

MUSEUM Hjälp, Nordiska Museet har drabbats av stöld – och av värsta tänkbara sort, dessutom: Godisstöld! Det verkar inte bättre än att museet vaknar till liv på natten, för plötsligt en morgon är en värdefull marsipanfigur



Leta marsipantjuv på Nordiska Museet.

stulen ur sin monter. Nu behöver museet all hjälp de kan få med att ta fatt i tjuven. Ta med dig hela familjen och lös mysteriet!

Öppettider och information:

www.nordiskamuseet.se

Adress: Djurgårdsvägen 6–16.

Kurt och Kio på Teater 3

TEATER Kurt och Kio har super-duper-tråkigt. Alltså så tråkigt att de inte vet vad de ska sig till! Men som det kan vara när man har så där tråkigt, får de plötsligt den bästa lekidén: en koja!

Men de har ju ingen. Tillsammans går de på spännande jakt efter något kojaktigt – i vardagsrummet. En föreställning om fantasi, vänskap och jakten på den – just det – perfekta kojans. För 3–6-åringar.

Läs mer och boka biljetter här:

www.teatertre.se

Adress: Teater Tre, Rosenlundsgatan 12.



Kurt och Kio på jakt efter den perfekta kojan.

FOTO: THOMAS ZAMOLO

"Får man skratta i krig? Och får man gråta i fred, eller?"

SEMINARIUM I år fyller både Clowners utan gränser och Junibacken trettio år och detta vill dessa båda institutioner i humorn, tröstens och lekfullhetens tjänst, uppmärksamma med ett seminarium.

Den 11 november kommer Clowners utan Gränsers generalsekreterare Farhad Mazi Esfahani och clown- och cirkusartisten Camilla Rud till Junibacken för ett samtal om kulturens roll i såväl den gränslöst otrygga tillvaron, som den inramade trygga vardagen, med Junibackens konstnärliga ledare Mikael Kallin. Pedagogikansvarig Sara Danielsson leder samtalet.

Kvällen inleds med en tur i sagotåget och kaffe och macka i restaurangen. Seminariet är för vuxna.

Läs mer och köp biljett på: Junibacken.se

Adress: Junibacken, Galärvarvsvägen 8 på Djurgården

Läsloustips för bokslukare!

"Rök"

av Linda Johansson

Läsålder 9–12 år

Alva är less på att ryckas upp med rötterna varje gång hennes spirituell mamma köper ett nytt hus som ryktas vara hemsökt. Själv tror hon absolut inte på spöken och hon hatar att byta skola i tid och otid.

När de flyttar till Skraltbacken förändras dock Alvas inställning till spöken när hon allt mer ofta börjar känna doften av rök, och en rödhårig flicka plötsligt dyker upp från ingenstans ...

En riktig skräckis för modiga bokslukare!



"Stenöga"

av Maria Frensborg

Läsålder 9–12 år

Mormor är död och hela familjen samlas i skärgården för att sprida hennes aska. I stället för att det blir en fin och hedervärd stund, hamnar familjen i bråk. När ingen av de vuxna ser eller hör ger sig barnen i familjen ut i natten. En spännande historia om en familjehemlighet som flyter upp till ytan under ett stjärnbelyst äventyr i Stockholms skärgård.



"Fejk eller fakta?"

av Oskar Degard

Läsålder 9–12 år

Kan man drunkna i kvicksand? Är det farligt att svälja tuggummi? Vi matas med berättelser och fakta och inte sällan är det svårt att veta vad som är sant och vad som är falskt. En del är gamla myter och en del faktoider (information som sprids med vindens fart, trots att de är rena lögnen) och annat är sant, hur otroligt det än låter! En rolig och lättläst faktabok om sant, falskt och allt däremellan – för alla som är nyfikna!



Elinore Brandén

30 år!

Junibacken
och Clowners utan
gränser firar
jubileum

Mellan-
läskig spök-
vandring på
museum

3
boktips
för mellan-
stadiebarn

Häng med RBU i höst och vinter!



Hösten är här och som vanligt händer det massor i RBU Stockholm! Framöver väntar allt från Halloweenfest, höstlovskul och julpysssel till temamöten, kurser och skidåkning. Hitta dina favoriter och häng med!

Halloweenfest 24 oktober

I slutet av oktober är det dags för RBU Stockholms Halloweenfest för barn och unga, och hela familjen är förstås välkommen. Det blir en eftermiddag fylld av Halloweenstämning, musik, dans och roliga aktiviteter. Kom gärna utklädd om du vill! Mer information om festen hittar du på sidan 8-9 i

den här tidningen.



Kungligt höstlovskul på Livrustkammaren 26 oktober

Följ med till Livrustkammaren och lär dig mer om kungar och drottningar, vad de åt, hur de levde och vilka kläder de bar. Under den interaktiva aktiviteten får deltagarna uppleva historien med flera sinnen, bland annat genom att prova kungliga kläder och skapa något eget att ta med hem.

Gocart 28 oktober NY!

Under höstlovet erbjuder vi en ny spännande aktivitet, att köra gokart på Racehall Stockholm. Vi har banan för oss själva i en timme onsdagen den 28 oktober. Syskon får åka/köra i mån av tid. Racehall har två twinkart där man åker tillsammans med en vuxen.



Klä dig som en kunglighet på Livrustkammaren.

De har även kid kart, en med minimumlängd 120 cm och en med 150 cm.



Öppet hus med julmys hos RBU.

Julpysssel och fika 28 november

Kom i julstämning tillsammans med oss! Lördagen den 28 november bjuder vi in till öppet hus med julpysssel och fika. Vi dukar upp med olika sorters pyssel som passar både stora och små. Under några mysiga timmar finns gott om tid att skapa, fika och umgås med andra familjer. I mån av plats välkomnar vi även familjer som ännu

inte är medlemmar i RBU Stockholm. Ett fint tillfälle att lära känna oss och vår gemenskap.

Sminkkväll och middag december

Välkommen till en härlig kväll med smink, pizza och häng. Makeup-artister kommer till RBU Stockholms lokaler för att sminka och ge tips och råd till cirka tolv ungdomar. Under kvällen äter vi pizza och snacks, minglar och umgås. Medan några blir sminkade kan övriga spela spel, sjunga karaoke, lyssna på musik eller bara hänga tillsammans.

Skidveckor i Romme mars 2027

Under vecka 10 och 11 arrangerar RBU Stockholm två kortveckor med skidåkning i Romme, från söndag till torsdag. Vecka 10 riktar sig till tonåringar och unga vuxna, medan vecka 11 vänder sig till de yngre. Funktionell Skidskola



Åk tillsammans i en twinkart.

finns på plats och ansvarar för skidåkningen för de deltagare som åker bi-ski. Efter en dag i backen finns möjlighet att umgås tillsammans på kvällarna för den som vill och orkar.

Lär dig mer om dina rättigheter

Under 2026 bjuder vi in till två temamöten om rättigheter. Det första handlar om stöd och ersättningar för anhöriga, till exempel omvårdnadsbidrag, avlösarservice och korttidsvistelse.

Det andra fokuserar på dina rättigheter i kontakten med myndigheter, som rätten till partsinsyn, kommunikeringsskyldighet, utredningsskyldighet och rättssäkerhet.

Mötena är öppna även för dig som ännu inte är medlem i RBU Stockholm. ●

Läs mer:
[stockholm.rbu.se/
kalender](http://stockholm.rbu.se/kalender)



Häng med RBU Stockholm till Romme i vinter! Funktionell Skidskola finns på plats och hjälper till i backen.

Vill du vara med?

Aktiviteterna är för medlemmar i RBU Stockholm. Är du inte redan medlem? Gå in på vår hemsida rbu.se/bli-medlem eller ladda ner appen **Weunite** och teckna ett medlemskap.



DO fäller Dramaten för brister i biljettbokningssystemet

Dramaten har brutit mot diskrimineringsförbudet då rullstolsplatser inte gick att boka vid biljettsläpp. Diskrimineringsombudsmannen, DO, tog beslutet efter en anmälan 2025 då två personer försökte boka rullstolsbiljett till en av Dramatens föreställningar men innan de hade lyckats var biljetterna slut. Biljetterna gick nämligen inte att boka via Dramatens hemsida utan de hänvisades till mejl där de inte fick något svar.

De anmälde Dramaten och nu har DO sagt sitt: Dramaten har brutit mot förbudet mot diskriminering. I motiveringen



Dramaten är Sveriges nationalscen.

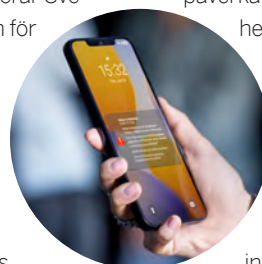
FOTO: DRAMATEN

står bland annat att anmälaren har en funktionsnedsättning enligt diskrimineringslagens mening och att han har missgynnats på grund av den.

Efter händelsen har Dramaten ändrat biljettsystemet så att även rullstolsplatser går att boka via hemsidan.

Nytt larmsystem direkt i mobilen

Den 1 juli 2026 infördes SE-Alert i Sverige som kompletterar Sveriges befintliga system för "Viktigt meddelande till allmänheten". Det är ett varningslarm till din mobiltelefon i form av en hög signal och ett meddelande. Det kommer användas vid allvarlig risk för livshotande skada.



SE-Alert larmar i din mobil.

sammas av andra, vilket kan påverka den personliga säkerheten. Via smartphonens inställningar gällande notiser/aviseringar går det att "avboka" alla inställningar så att larmet från SE-Alert är avstängt, vilket innebär att signalen inte låter på exempelvis dolda telefoner.

För att få Viktigt meddelande via SE-Alert behöver smartphonen vara uppdaterad med senaste programvaran.

SE-Alert kommer att testas regelbundet i samband med ordinarie tester av Viktigt meddelande till allmänheten. Vid testtillfällena kommer hela Sveriges befolkning att motta larmet samtidigt. Dessa tester planeras till hösten 2026.

RBU:s lagförslag vill stärka barn och ungas rätt till personlig assistans

Barns rätt till ett värdigt liv mäts inte i minuter. Ändå är det precis så dagens system ofta fungerar. Det har blivit allt svårare att få personlig assistans, och barn och unga är de som drabbats hårdast.

När stödet uteblir stängs barn med funktionsnedsättning ute från sådant som borde vara en självklarhet: att

få utvecklas som alla andra, känna trygghet, delaktighet och göra sin röst hörd.

RBU vill ändra lagen så att hela barnets behov räknas (se illustration till höger). Skriv på och stöd RBU:s lagförslag för att stärka barn och ungas rätt till personlig assistans.

Läs RBU:s lagförslag och skriv under för lagförslaget här: <https://rbu.se/minuter/>

1 Sänk gränsen för statlig assistans 20 TIMMAR/VECKA ↓ 7 TIMMAR/VECKA	2 Bredare definition av grundläggande behov DET HÄR BORDE INGÅ : - ALL PERSONLIG HYGIEN - ALL AV- OCH PÅKLÄDNING - HELA MÅLTIDER	3 Inget föräldraavdrag för barn under 5 år Inget avdrag på assistans-timmarna för de minsta barnen - för en tryggare start i livet!
--	--	--

ANNONS

90
INVENIER
SÄKERHET
KONTROLLE

NÄR BARN BERÄTTAR FINNS DET HOPP.

Det är första steget till förändring.

Ge fler barn möjlighet att berätta. Swish: 9015041 | Plusgiro: 9015 04-1

BRIS

Funktionsrätt Sverige: "Bristerna på LSS-boenden är en skamfläck för Sverige"

Det står att läsa på Funktionsrätt Sveriges hemsida att medierna den senaste tiden har uppmärksammat allvarliga brister på LSS-boenden.

– Det här är en skamfläck för Sverige. LSS är en rättighetslag och måste



Nicklas Mårtensson

efterlevas, säger Nicklas Mårtensson, ordförande för Funktionsrätt Sverige.

Han säger också att det mest upprörande är att bristerna på LSS-boenden har varit kända länge utan att de har åtgärdats.

Jag förväntades förklara mig inför 180 barn och deras lärare

"Här kommer AF:s fyror, hösten 03 går i start~" Jag minns det så tydligt. Augusti 2003, jag hade precis börjat fyran på Adolf Fredriks musikklasser – stor grej då både syrran och mamma gick och gått på samma skola. 180 kids, jag bland dem, sjöng in vårt första skolår på skolan. "Vi går med sång, vi går med spel, hej alla glada kamrater~"

Det var pirrigt att börja mellanstadiet. Man fick egen bänk, eget skåp, egen notpärm. Hoodie med logga och mobiltelefon för sena körrepetitioner.

"Ni ska få se att vi nu kan på skolan sätta fart. Hej om ni vill, så går det till, när vi marscherar in~"

OCH INMARSCHERANDE BLEV det. Både i grupp ut på skolgården och sedan, för min del, ensam in i klassrummen.

Någon gång under de där första skolveckorna hade jag nämligen blivit uppmanad att gå till respektive fyra-klassare och presentera mig. Inte med namn, favoritfärg och det faktum att jag potentiellt planerade bli ormdansare (coolt!) eller journalist (snyggt ord på grund av svårstavat!), utan med namn och anledning till min personliga assistent och rullstol.

Jag minns att jag allt som allt klarade tre klasser av sex (min egen inräknad).

För vad skulle jag egentligen sitta

där och säga? Ska en nybliven fyra förklara kontantstödsprincipen? Dra en snabb genomgång om independent living, självbestämmande och egenmakt? Pedagogiskt redogöra för skillnaden mellan stöd/service och omvård, social och medicinsk modell?

NEJ, SÅ TEORETISK var såklart inte min presentation. Istället förväntades jag förklara varför min kropp fungerar

” Det enda jag begrep från det hela var att jag var avvikande och därmed den med förklaringsplikt.

som den gör, varför jag sitter när övriga kamrater står, samt ge namn på mig och min assistent. Detta för 180 barn och deras lärare.

Själv fick jag i gengäld namnen på lärarna

och de dryga 30 barnen i min egen klass. Resten behövde jag inte veta särskilt mycket om, det var ju inte de som behövde förklaras.

Initiativet till min påtvingade toleranscirkus var ju givetvis inte illa menad. Låt oss lära barn att olika är okej, att det finns rullstol och assistent i klass 4C, så att ingen frågar och funderar. Låt oss göra det accepterat och begripligt.

FRÅGAN ÄR VÄL dock vad exakt som accepteras och begrips när en enskild tioåring ska redogöra för individuell funktionalitet. Det enda jag begrep från det hela var att jag var avvikande och därmed den med förklaringsplikt.

En arbetsuppgift jag, 23 år senare, tyvärr fortfarande känner igen. Kan-



Emma som 10-åring.

FOTO: PRIVAT

Emma Åstrand

Ålder: 33 år. **Bor:** Med sin fluffiga trötta katt Perry i Stockholm. **Gör:** Projektledare och frilansare inom funktionsrättsideologi.

ske inte på arbetsplatser, men med säkerhet inom såväl vård som på Tinder (svajpa vänster!).

Vad hade varit annorlunda om jag inte behövt presentera mig för de där dryga 90 kidsen jag hann med innan jag vägrade fortsätta? För mig personligen, förmodligen ingenting. Jag hade självkänsla nog att tillåtas vara fler saker än EMMA i RULLSTOL med PERSONLIG ASSISTENT MARIA även då. Men det var jag. Så är inte fallet för många andra tioåringar i rulle med assistans.

OCH KANSKE ÄR det just det som skaver mest när jag tänker tillbaka. Vi var 180 kids med godis i skåpen, bokpapper i bänkarna, en och annan psalm i notpärmarna och Snake på mobiltelefonerna. 180 elever som marscherade in på AF hösten 2003. Men bara 179 av oss fick marschera in som självklara.

"Ni går med sång, ni går med spel, nej alla glada normater." ●

2 TIPS FRÅN EMMA

1 CIL SWEDEN Är du nyfiken på independent living, funktionsrätt och funktionsidentitet? Följ CIL Sweden på sociala medier och prenumerera på CIL:s nyhetsbrev!



2 BEING HEUMANN Den 13 november kommer filmen Being Heumann, om funktionsrättsaktivisten Judy Heumann, på Apple TV. Baserad på hennes bok med samma namn!



Hitta din plats i RBU!

Tipsa Utsikt eller skriv krönika

I RBU:s medlemstidning Utsikt berättar vi om sådant som berör och kan hjälpa våra medlemmar.

Den når, förutom våra medlemmar, även handläggare, beslutsfattare och verksamheter inom Region Stockholm och länets kommuner. Förutom att ge tips om ämnen eller personer du skulle vilja att vi intervjuar, har du möjlighet att skriva en krönika.

En krönika är en kortare text där skribenten (författaren) ges utrymme att uttrycka sina egna tankar och reflektioner kring saker. Krönikan ska ha en koppling till funkisvärlden, det vill säga händelser eller personer som själva har eller har anhöriga med funktionsnedsättning.

Var med och påverka

RBU Stockholm arbetar med intressepolitiskt arbete både inom Region Stockholm och länets kommuner. Vi försöker påverka politiker och tjänstemän inför beslut om exempelvis transportfrågor (såsom rullstolstaxi), skolfrågor, hjälpmedel och fritid.

Vi skapar opinion och förändring genom att skriva debattartiklar, genomför aktioner, manifestationer och demonstrationer, vi medverkar i olika råd på kommunal och regional nivå.

Delta i våra aktiviteter

Varje år genomför RBU Stockholm en mängd aktiviteter såsom läger, utflykter, pyssel, bad och mycket annat. Har du förslag på en aktivitet? Vill du vara



FOTO: MANDANA LAGERLÖF

Tiam seglar med RBU och Skota Hem.

med och arrangera en aktivitet? Vi tar gärna emot idéer på nya roliga saker att kunna erbjuda våra medlemmar.

Har du idéer på reportage eller personer vi borde intervjua för Utsikt, förslag på aktiviteter eller vill engagera dig i det intressepolitiska arbetet? Kontakta oss på kontakt@stockholm.rbu.se eller ring 08-650 58 12.



RÖRELSEHINDRADE BARN & UNGDOMAR

STOCKHOLMS LÄN

STYRELSE

ORDFÖRANDE

Carina Pahl Skärlind

carina.pahl.skarlind@gmail.com

VICE ORDFÖRANDE

Agnes Serfözü

serfozo.agnes@outlook.com

KASSÖR

Robert Metz

robert@metzdata.nu

LEDAMÖTER

Ewa Wodzinska

ewawodzinska84@gmail.com

Mica Slätt

mica_hemma@hotmail.com

Kevin Nordfors

kevin.nordfors@outlook.com

Mandana Lagerlöf

mandana.lagerlof@gmail.com

ERSÄTTARE

Mario Krolo

makrolo@gmail.com

VILL DU KONTAKTA NÅGON?

Om du önskar komma i kontakt med någon i föreningen, exempelvis en annan förälder, går det bra att ringa eller skriva till Jessica Stjernström eller Elise Jeppsson på kansliet så förmedlar de kontakten åt dig. Se telefonnummer och e-postadresser nedan.

KANSLI

Jessica Stjernström

kanslichef 75%,
0766-47 14 50,
jessica.stjernstrom@stockholm.rbu.se

Elise Jeppsson

kommunikatör 100%,
0766-47 14 51,
elise.jeppsson@stockholm.rbu.se

Therese Lagerman

intressepolitisk
talesperson 40%,
0766-47 14 52,
therese.lagerman@stockholm.rbu.se

Annika Stridh

ekonomi cirka 10%,
annika.stridh@stockholm.rbu.se

Elinore Brandén

fondhandläggare 15%,
elinorebranden@hotmail.com

Marie Kringberg

projektledare barn-
kampanjen, 20%,
marie.kringberg@stockholm.rbu.se

FÖLJ RBU I SOCIALA MEDIER!

Gilla RBU Stockholm på Facebook och Instagram för att se nyheter och aktiviteter.



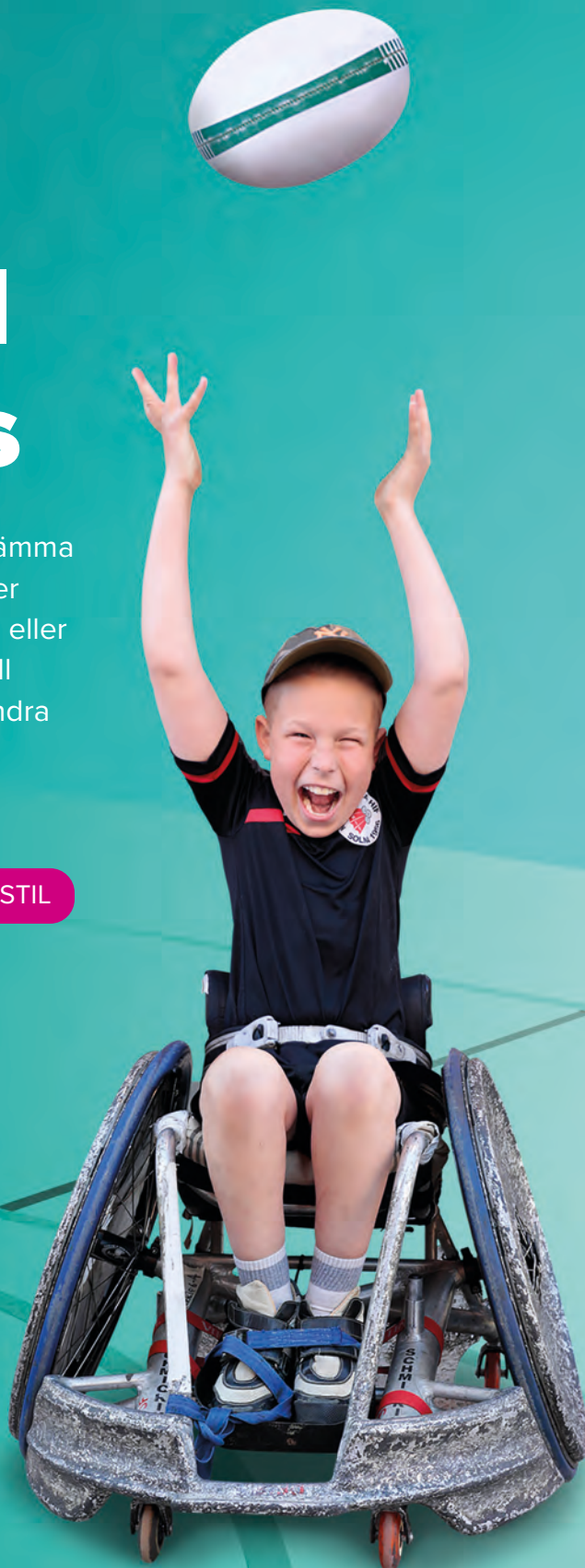
Nyckeln till lek och bus

Martin har rätt till sin frihet. Att själv bestämma när han rastar hunden, paltar äpplen, köper glass, går på kalas eller spelar rugby. Med eller utan mamma och pappa. Martin har rätt till samma liv, drömmar och frihet som alla andra barn. Varken mer eller mindre.

Gör som Martin, ha din personliga assistans i STIL

STIL

Personlig assistans på dina villkor



Tiger, gasell eller katt?

Om du var ett djur, vilket skulle det vara då? Den frågan får man ibland på kick-offens lekar eller kanske en anställningsintervju. Är du en långsam snigel eller en slug räv? Jag som är omåttligt förtjust i katter, brukar svara just det – en katt. Men det stämmer ju inte! Som funkis-mamma kan man inte putsa pälsen, gäspa, sträcka på sig och sedan sova resten av dagen. Man behöver vara en tiger. Stor, stark och beredd att slåss i alla lägen, med en känsla av att familjens överlevnad hänger på den egna styrkan.

Eller kanske en elefant? Någon som är klok och vet var vattenhållet finns också när torkan är som svårast. Som kan leda sin unge genom den täta djungeln, fram till källan. Eller jag menar, som kan hitta vägen genom socialtjänstens snåriga regler och Försäkringskassans alla fallgropar.

Tänk om jag var en gasellantilop. Då skulle jag kunna springa nästan 90 km/tim. Så mycket jag skulle hinna med! Vet du varför gasellantilopen springer så fort? Jo, därför att den är jagad av krav på nya läkarintyg, blanketter från habiliteringen, omprövning av ... nej nu blev det fel. Jagad av rovdjur som vill äta upp den, ska det förstås vara. Vissa stunder är jag nog den där antilopen.

KÄNNER DU TILL bonoboerna? Det är en relativt nyupptäckt art av apor som



ILLUSTRATION: ERIK DOMELLÖF

till det yttre liknar schimpanserna. Men till skillnad från schimpanserna, som kan vara ganska aggressiva, är bonoboerna sociala djur som är vänliga mot varandra. När det uppstår konflikter och mindre bråk löser de problemen med omtanke och närhet till varandra. De sover ihop och om

” Som funkis-mamma kan man inte putsa pälsen, gäspa, sträcka på sig och sedan sova resten av dagen. Man behöver vara en tiger. Stor, stark och beredd att slåss i alla lägen.

det uppstår fara, flyr flocken tillsammans. En för alla, alla för en, likasom. Sveriges radio skriver på Vetenskapsradions nyheter:

I en studie har forskarna bland annat observerat mer än 30 vilda och vuxna bonoboer i flera år. Man kunde då se hur aporna regelbundet mötte främmande bonoboer. Inte sällan samarbetade de och delade mat med varandra.

VÅR DOTTER är definitivt en bonobo. Hon möter människor fördomsfritt och hon tycker

att kramar är ett bra sätt att trösta andra och att dela glädje.

Fast inte på morgonen! Då lyser kramarna med sin frånvaro och

hon är snarare den lilla gnagaren

som kallas sjusovare. Som namnet avslöjar vill den sova länge, närmare bestämt från hösten ända fram till våren. Det verkar klokt. Dra täcket över huvudet, bara! Vem vill egentligen gå upp när det är beckmörkt och kallt ute?!

VID NÄRMARE eftertanke är jag nog ändå en katt idag. Också den som kämpar hårt behöver vila ibland. Jag tror jag ska äta en sardin, lägga svansen över nosen och sova en stund. Men jag vässar nog klona när jag vaknar. Det är visst dags att ansöka om nytt färdtjänstbeslutet nästa vecka. Mjau på er! ●

Helena Schramm Hedelin